

poslanici valja da su u Carigradu dokazivali, *kako je bila odlučna uloga Hrvata, osobito u zadnjoj kobnoj bici, pa im stoga treba oduzeti Dalmaciju*, koju su i onako dobili od carstva na poklon.

Da je kralj Zvonimir bio samo neutralan u ovom sporu, to bi već bilo mnogo u prilog i Bizantu i Veneciji, pa se stoga baš ne može toliko ni zamjeriti Mlečanima, što su odlučili tu činjenicu do kraja izrabiti u Carigradu. Rat se je još sveudilj vodio, i teško mu se je mogao predvidjeti konac; pa eto Mlečani, kojima car Aleksij, malo prije, god. 1082., bijaše osigurao najveće trgovačke povlasti i polakšice, sad iznose na sredinu pitanje dalmatinskih gradova, koji su već više decenija bili u sklopu hrvatske države. Venecija je u najmanju ruku htjela zastrašiti kralja Zvonimira, i time ga prisiliti, da istupi iz saveza s Normanima, s kojima bi tada ona i Bizant lako obračunali.

Car Aleksij nije o mletačkoj želji doista dugo razmišljao, jer nije imao radi čega da razmišlja. Tako zvana Dalmacija (romanski gradovi) nije se već dugi niz godina ni obazirala na nemoćni Bizant. Po srijedi i ne bijaše drugo do li davno zastarjela prava na tu Dalmaciju. Caru je bilo stoga vrlo lako odreći se svih svojih »prava na Dalmaciju i Hrvatsku«, i prenijeti ih na dužda mletačkoga, što je i izvršio izdanjem posebne »hrisovulje« (zlatne bule). Tom prigodom car, da dokaže duždu svoju osobitu milost, podijeli mu čast »protosevasta«.¹⁾

¹⁾ Lucius: o. c. lib. III. pag. 111. — Romanin, o. c. I. p. 327. — Rački: o. c. pag. 97.